

PEFC Norge

12. juni 2022

Høringsinnspill vedrørende forslag til revidert PEFC skogstandard

Vi viser til deres brev av 11. april 2022 og høring av forslag til revidert PEFC-skogstandard.

Innledning

Norges Jeger- og Fiskerforbund og Den Norske Turistforening er for et bærekraftig skogbruk, men det forutsetter at det også tas tilstrekkelig hensyn til andre viktige samfunnsinteresser knyttet til skog. Det må derfor legges til grunn at skogen, i tillegg til trevirke, leverer en lang rekke andre verdifulle økosystemtjenester, som blant annet vannrensing, flomdemping, klimaregulering, karbonlagring, leveområder for vilt og annet naturmangfold og muligheter for friluftsliv.

Over 90 % av befolkningen utøver en eller annen form for friluftsliv i løpet av året, og friluftsliv er dermed den mest utbredte fritidsaktiviteten i Norge. Skogen er en viktig arena for friluftsliv, særlig knyttet til hverdagsfriluftslivet. De mest intensivt brukte skogene er i stor grad knyttet til byer og tettsteder der ca. 80 % av befolkningen bor. Det er derfor viktig at det tas særlige hensyn til friluftslivet i skogen i disse områdene.

Skogen er også en viktig arena for jakt, fiske og sanking av sopp og bær. Det høstingsbaserte friluftslivet er en del av våre friluftslivstradisjoner. Mange utøver disse aktivitetene nær byer og tettsteder. Dette understreker behovet for å ta spesielle flerbrukshensyn i disse områdene, herunder hensyn som sikrer gode leveområder for vilt og fisk. For eksempel kan kantsoner langs vassdrag trekkes fram som viktige både for viltet og fisken, men også for friluftslivet.

Det er mange interesser i skogen der alle må ta hensyn til hverandre. DNT og NJFF ønsker å ivareta et nært og godt samarbeid med grunneierne rundt omkring landet som legger til rette for friluftsliv. Det er alltid noen som eier marka hvor vi tilrettelegger for friluftsliv. Et tett og godt samarbeid med grunneiere er derfor helt avgjørende for å skape friluftslivsaktiviteter og ta vare på viktige høstingstradisjoner.

Folk har ulike preferanser og holdninger når det gjelder skog og skogskjøtsel. Det er imidlertid mulig å si noe generelt om dette. Lite framtreddende skjøtselstiltak ser ut til å være en nøkkelfaktor for opplevelsen av skog, dvs. tiltak som oppfattes å være i tråd med det som er naturlig. Noen hovedtrekk i folks preferanser og holdninger er (jf. oppdragsrapport 03/2009 fra Skog og landskap):

- Gammelskog foretrekkes framfor ungskog
- Løvtrær vurderes som positivt, både i seg selv og som innblanding i barskog
- Naturlige åpninger i skogen, slik som myrer, vann og treløse områder, foretrekkes framfor hogstflater
- Hogstflater oppleves generelt negativt
- Igjensetting av trær på hogstflaten oppleves generelt som positivt
- Uttynnet granplantefelt er dårlig likt
- Mye død ved er relativt lite likt, men økt kunnskap om død veds betydning for biologisk mangfold endrer dette i positiv retning
- Gruppehogster og blendingshogster (flersjiktet skog) kommer best ut i forhold til opplevelsesverdi
- Skogbunnen skal være grønn og folk foretrekker å gå på en skogbunn av mose
- Det er en generell negativ holdning til fremmede treslag

Mangfoldet av arter og naturtyper i skog utgjør grunnlaget for velfungerende økosystemer som igjen danner grunnlaget for skogens mange økosystemtjenester. Samtidig vet vi at den desidert største trusselen mot naturmangfoldet er arealendringer. Norsk rødliste for arter 2021 viser at 48 % av de truede artene lever i skog. 84 % av de truede artene i skog er knyttet til gammelskog, og mange av disse artene vil ikke kunne opprettholde levedyktige populasjoner i produksjonsskog. Moderne driftsformer med flatehogst, er mao. en viktig årsak til at mange arter sliter.

Norges Jeger- og Fiskerforbund og Den Norske Turistforening er derfor opptatt av at den reviderte skogstandarden ivaretar reelle hensyn både til friluftsliv, naturmangfold og klima.

Kommentarer til forslag revidert skogstandarden

Vi tror ikke den reviderte standarden er tilstrekkelig til å ta nødvendige hensyn til natur og friluftsliv for å få til en bærekraftig skogforvaltning på lang sikt. I utgangspunktet mener vi at det er behov enda strengere krav. Likevel mener vi forslag til revidert skogstandard på noen områder går i en mer positiv retning enn tidligere. Det gjelder blant annet:

- Krav til utvidet kunnskapsgrunnlag for friluftsliv i planleggingen, herunder kartlagte og verdsatte friluftsområder og plan for friluftslivet ferdselsårer etter Miljødirektoratets veiledere (kravpunkt 3).
- Strategi om å øke omfanget av lukkede hogster knyttet til landskapsplan (kravpunkt 4).
- Krav om at skogsbilveger normalt skal unngås i større sammenhengende skogsområder med lite omfang av tekniske inngrep og som er viktige områder for biologisk mangfold og friluftsliv (kravpunkt 5).
- Tydeligere avgrensing eller definisjon av hva viktige friluftslivsområder er (kravpunkt 6).

- At gruppesertifikatholder konkret må vurdere ulike tiltak ved hogst i viktige friluftslivsområder for å dempe de negative virkningene av opplevelseskvalitetene for friluftslivet (kravpunkt 6).
- Tydeligere krav til åpenhet og dialog med interessegrupper, som natur og friluftslivsorganisasjoner (kravpunkt 10).

I tillegg går flere forslag til miljøforbedrende tiltak i positiv retning, noe som også kan bidra til å unngå at opplevelseskvalitetene i skogen forringes. Dette gjelder blant annet kantsoner langs bekker og elver, livsløpstrær og hensynet til tiurleiker og andre fugler.

Selv om noen kravpunkter er forbedret, er det en rekke punkter som må bli bedre for å ivareta naturmangfold og friluftslivsverdier i skog. Dette gjelder blant annet:

- Hogst (kravpunkt 11): Det har vært et mål at andelen lukkede hogster skulle øke gjennom de siste 25-30 årene, uten at det har skjedd. Pr. nå er det kun 25 % av det produktive skogarealet som ikke er flatehogd. Selv om forslag til standard har intensjoner om økt bruk av lukkede hogster, mener vi at standarden i mye sterkere grad burde ivareta de siste gjenværende skogene som ikke er flatehogd. I tillegg burde det vært enda sterkere søkelys på å legge til rette for flersjiktet skog i framtiden som muliggjør lukkede hogster i neste omgang. Dette ville være positivt både for naturmangfoldet, friluftslivet og klimaet. I tillegg vil det også være en stor fordel for skogbruket selv, da en variert skog i større grad vil være robust overfor framtidige klimaendringer.
- Markberedning (kravpunkt 16): Vi har registrert økt omfang av markberedning i de senere årene, noe vi opplever som svært konfliktfylt, både når det gjelder opplevelseskvaliteter for friluftslivet og i forhold til naturmangfold og klima. Selv om forslag til standard har strengere krav til markberedning enn tidligere, mener vi disse kravene burde vært langt strengere og legge enda mer vekt på å ivareta naturmangfoldet og friluftsliv.
- Bruk av utenlandske treslag (kravpunkt 20): De fleste utenlandske treslagene som brukes i skogbruket i dag, er klassifisert med høy eller svært høy risiko i Artsdatabankens fremmedartstliste (sitkagran, lutzgrønne furu, japanlerk og hybridlerk). Det vil si at disse artene har høyt potensial for å spre seg i norsk natur og gi negative virkninger på naturmangfoldet. Samtidig vet vi at verden står overfor en menneskeskapt naturkrise, og at fremmede arter regnes blant de største truslene mot naturmangfoldet, både i Norge og globalt. I tillegg er skogen en av de viktigste friluftslivsarenaene i Norge, og utenlandske treslag har mange steder vesentlig negativ virkning på landskap, friluftsliv og naturopplevelse. Selv om forslaget til ny standard blant annet begrenser bruken av utenlandske treslag til arealer der det tidligere har vært plantet utenlandske treslag til skogbruksformål, mener vi ut fra Artsdatabankens trusselvurdering, at bruk av fremmede treslag burde være forbudt i henhold til standarden.

Gjennomføring og oppfølging

For at PEFC og den reviderte skogbruksstandarden skal virke etter hensikten og ha nødvendig troverdighet, er det avgjørende at standardene følges opp i det praktiske skogbruket. Det må bli en

selvfølge å følge standarden, og gjerne overoppfylle den. Til dette trengs det bevisstgjøring og systematisk opplæring i alle ledd.

I tillegg er det viktig med mest mulig åpenhet, kontroll og revisjoner, og at alle avvik tas på alvor.

Med vennlig hilsen

Dag Terje Klarp Solvang
Generalsekretær
Den Norske Turistforening

Siri Parmann
Fagsjef
Norges Jeger- og Fiskerforbund